

Školské kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
53. ročník, školský rok 2024/2025
Písomný test pre kategóriu F – ZŠ (6. a 7. ročník) a OG (1. a 2. ročník)

Podklady k online-testu

MONOTEMATICKÁ a TEORETICKÁ ČASŤ

5 b.

Utvor správne dvojice: k zoznamu lokalít cestovného ruchu prirad' dôvod, kvôli ktorému ich turisti navštevujú.

Detva, Východná – folklórne slávnosti

Bojnice, Košice – zoológická záhrada

Levoča, Šaštín-Stráže – pútnické miesto

Zuberec, Stará Ľubovňa – skanzen

Piešťany, Dudince – kúpele

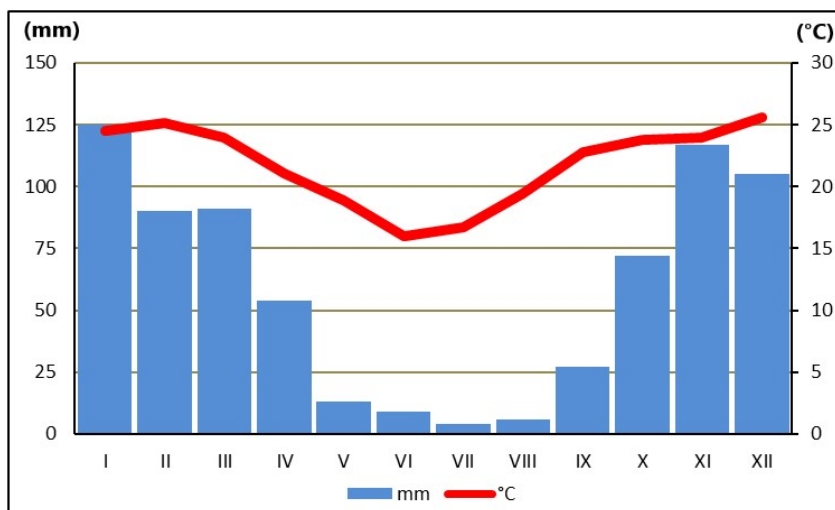
5 b.

Poznáš naše najnavštevovanejšie hrady a zámky? Zorad' nasledujúce písmená tak, aby z nich vznikli názvy najznámejších z nich.

- a) D – E – V – Í – N
- b) B – E – C – K – O – V
- c) S – T – R – EČ – N – O
- d) SM – OL – EN – IC – E
- e) KR – ÁS – NA H – Ô – RK – A

9 b.

Pozorne si pozri klímadiagram ročného chodu priemerných mesačných teplôt vzduchu a mesačných úhrnov zrážok na konkrétnom mieste mierneho pásma a vyber správnu odpoveď v charakteristikách pod obrázkom.

- a) Najteplejším bol mesiac [december / január / júl / jún].
- b) Najviac zrážok na danom mieste spadlo v mesiaci [január / november / december], bolo to približne [125 / 25 / 27 / 23] mm.
- c) Priemerná teplota vzduchu v októbri bola [vyššia / nižšia / rovnaká] ako v apríli.
- d) Úhrn zrážok bol najnižší v mesiaci [júl / jún].
- e) Priemerná mesačná teplota vzduchu v máji dosiahla [19 °C / 12 °C / 3 °C].
- f) Miesto, ku ktorému patrí tento klímadiagram, leží na [južnej / severnej] pologuli.

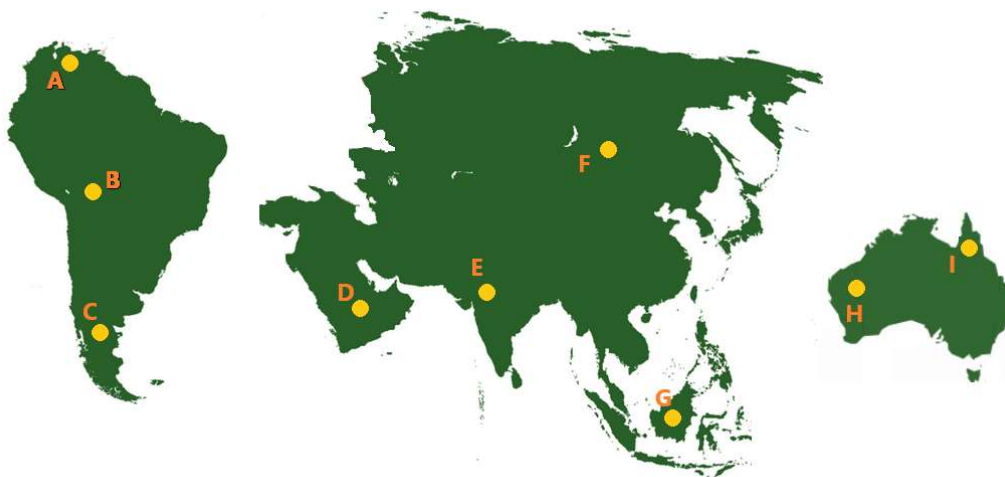
- g) Počas posledných dvoch mesiacov roka priemerná teplota vzduchu [stúpala / klesala] a úhrn zrážok [klesal / stúpaj].

11 b.

Sú pravdivé nasledujúce tvrdenia o savanách?

a) Savany sa nachádzajú na severnej i južnej pologuli.	PRAVDA	NEPRAVDA
b) V savanách sa striedajú obdobia sucha a obdobia dažďov.	PRAVDA	NEPRAVDA
c) V Severnej Amerike sa savany nenachádzajú.	PRAVDA	NEPRAVDA
d) Priemerné mesačné teploty v zime na savanách klesajú na 0 °C.	PRAVDA	NEPRAVDA
e) V savanách tečú najvodnatejšie rieky na Zemi.	PRAVDA	NEPRAVDA
f) V Európe sa rozloha saván pomalým tempom zväčšuje.	PRAVDA	NEPRAVDA
g) Pôda saván býva často sfarbená do červena kvôli vysokému obsahu železa.	PRAVDA	NEPRAVDA
h) V savanách nájdeme stromy s výškou nad 100 m.	PRAVDA	NEPRAVDA
i) Savany sú domovom goríl a šimpanzov.	PRAVDA	NEPRAVDA
j) V savanách najmenej trištvrte roka výdatne prší.	PRAVDA	NEPRAVDA
k) Savany majú väčšinou neúrodné, plytké pôdy.	PRAVDA	NEPRAVDA

9 b.

Roztried' nasledujúce miesta na zemskom povrchu (body A až I) podľa toho, či sa nachádzajú alebo nenachádzajú na savanách.

POZOR! Bod považujeme za zatriedený až vtedy, keď sa pri ňom objaví modrý špendlík. Ak je bod správne zatriedený už v zadaní, treba ním len trochu pohnúť.

Nachádzajú sa na savanách: A, E, H

Nenachádzajú sa na savanách: B, C, D, F, G, I

5 b.

Jankov strýko bol na dovolenke v Afrike. Priniesol odtiaľ množstvo fotografií.

Ako sa volajú stromy a zvieratá, ktoré strýko odfotil na výlete do savany?

a)

akácia

baobab
kokosová palma
eukalyptus
kaučukovník
datľovník

b)

leopard
pes dingo
gepard
kojot
hyena
šakal

c)

akácia
datľovník
baobab
kokosová palma
eukalyptus
kaučukovník

d)

kazuár
bocian
pelikán
marabu
sup
kondor

e) Ktorú fotografiu z nasledujúcich strýko na výlete do savany určite neurobil? A B C D

3 b.
Národné parky v savanách Afriky priťahujú tisíce turistov. Vieš, kam treba cestovať, aby si navštívil(a) najznámejšie z nich? Vytvor správne dvojice: k názvu parku prirad' správny názov štátu.

- Krúgerov – Juhoafrická republika
- Serengeti – Tanzánia
- Tsavo – Keňa

3 b.
Na kruhovom diagrame je znázornené zloženie ovzdušia (atmosféry) Zeme. Vytvor správne vysvetlivky ku grafu.

- dusík
- kyslík
- vzácne plyny

4 b.
Jednou z najdôležitejších podmienok života na zemi je existencia ozónovej vrstvy. Vyber správne pojmy do nasledujúceho textu o nej.

V zemskej atmosfére sa pár desiatok kilometrov nad zemským povrchom nachádza tzv. ozónová vrstva. Je hrubá niekoľko [milimetrov / centimetrov / metrov]. Jej hlavnou úlohou je chrániť nás pred škodlivým [ultrafialovým / infračerveným / rádioaktívnym] žiarením. Ľudia svojou priemyselnou činnosťou spôsobili úbytok ozónu, ktorý sa

prejavil stenčením tejto ochrannej vrstvy. Hovoríme, že vznikla [ozónová diera / ozónová medzera / ozónová dutina]. Stenčenie ozónovej vrstvy pozorujeme najmä nad [Antarktídou / Európou / Afrikou].

6 b.

Vyber správne pojmy v charakteristikách podnebia v **rovníkovej** časti **Južnej Ameriky**.

Patrí do [teplého / mierneho / studeného] podnebného pásma.

Rozdiely medzi dennými a nočnými teplotami vzduchu sú [veľmi malé / výrazné].

Priemerná mesačná teplota vzduchu sa pohybuje celý rok okolo [26 / 16 / 36] °C.

Množstvo zrážok počas všetkých mesiacov roka [je približne rovnaké / výrazne kolíše].

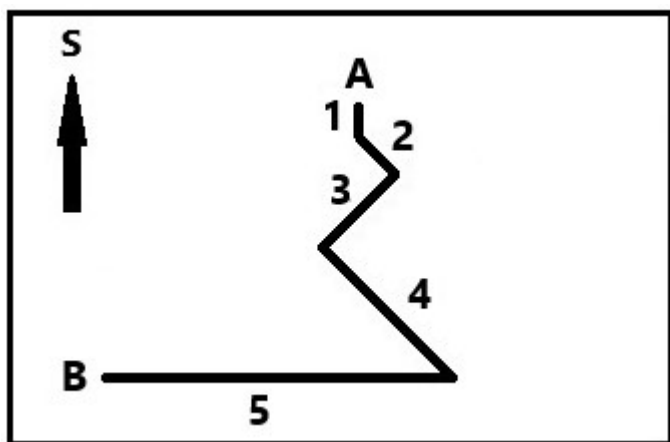
Podobný charakter podnebia má aj ostrov [Borneo / Grónsko].

[Nestriedajú sa tam / Striedajú sa tam dve / Striedajú sa tam štyri] ročné obdobia.

PRAKTICKÁ ČASŤ

12 b.

V nasledujúcom nákrese je zakreslená trasa turistu, ktorý sa po výstupe na vrch hory vracal späť (z bodu A do bodu B).

a) Prirad' k jednotlivým svetovým stranám správne čísla úsekov trasy.

na Z – [5 / 1 / 2 / 3 / 4 / žiadny]

na S – [žiadny / 1 / 2 / 3 / 4 / 5]

na V – [žiadny / 1 / 2 / 3 / 4 / 5]

na JV – [2 a 4 / 2 a 3 / 3 / 3 a 4 / žiadny]

na SV – [žiadny / 1 / 2 / 3 / 4 / 5]

na JZ – [3 / 2 a 3 / 3 a 4 / 2 a 4 / žiadny]

na J – [1 / 2 / 3 / 4 / 5 / žiadny]

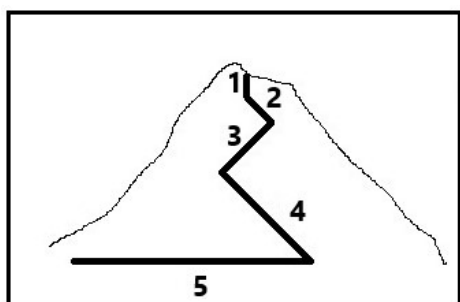
b) Cestou dolu stretol turista postupne tri skupiny turistov, ktorí na vrchol ešte len vystupovali (po tej istej trase). Akým smerom kráčali turisti, ktorých stretol ...

v úseku 3? – na [SV / JV / SZ / JZ]

v úseku 4? – na [SZ / JV / SV / JZ]

v úseku 5? – na [V / Z / S / J]

c) Na nasledujúcom obrázku je dokreslená trasa zostupu turistu do nákrešu vrchu pri pohľade z boku.

V ktorom úseku išiel turista celý čas **po tej istej vrstevnici**?

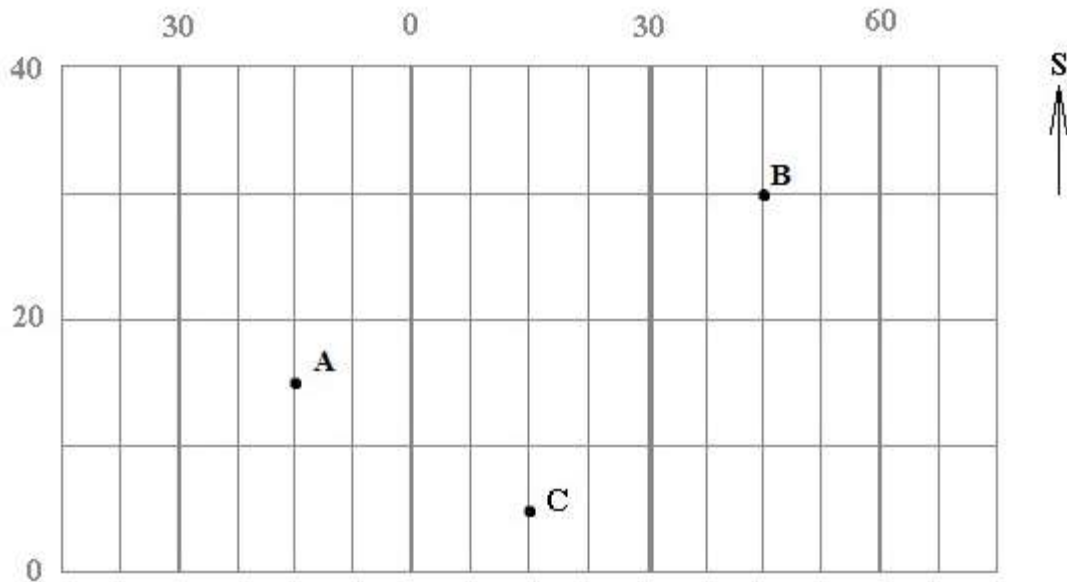
[5 / 1 / 2 / 3 / 4]

V ktorom úseku prekročil **najviac vrstevníc**?

[4 / 1 / 2 / 3 / 5]

17 b.

Na obrázku je znázornený výrez z geografickej siete pokrývajúcej zemský povrch. Čísla označujú poradie rovnobežiek a poludníkov.

Vyber správnu odpoveď na otázky o bodoch **A**, **B** a **C** znázornených vo výreze.

- Na východnej pologuli leží / ležia [body B a C / bod A / bod B / body A a C].
- Na 15. poludníku leží / ležia [body A a C / bod A / bod B / bod C].
- Na 15. rovnobežke leží / ležia [bod A / bod B / bod C / body A a B / body A a C].
- Najbližšie k severnému pólu je [bod B / bod A / bod C].
- Koľko bodov sa nachádza južne od rovníka? [žiadny bod / jeden bod / dva body / všetky tri body]
- Do výrezu by sme mohli doplniť [obratník Raka / obratník Kozorožca / obidva obratníky / ani jeden obratník].
- Koľko bodov sa nachádza na západnej a zároveň na južnej pologuli? [žiadny bod / jeden bod / dva body / všetky tri body]
- Koľko bodov sa nachádza na východnej a zároveň na severnej pologuli? [dva body / jeden bod / všetky tri body / žiadny bod]
- V ktorom z bodov by si sa musel(a) nachádzať, aby si zažil(a) polárnu noc? [taký bod tam nie je / v bode A / v bode B / v bode C]

Sú pravdivé nasledujúce tvrdenia?

- Do obrázka by sme mohli zakresliť bod, ktorý má rovnakú vzdialenosť od severného i južného pólu. **ÁNO** NIE
- Do obrázka by sme mohli zakresliť časť dátumovej hranice. **ÁNO** **NIE**
- Do obrázka by sme mohli zakresliť časť pobrežia Indického i Atlantického oceánu. **ÁNO** NIE
- Do obrázka by sme mohli zakresliť časť západného pobrežia Severnej Ameriky. **ÁNO** **NIE**
- V bodoch A a C vrcholí slnko 23. septembra v tej istej chvíli. **ÁNO** **NIE**

Vyber správnu odpoveď:

- Geografické súradnice bodu **B** sú [30° / 25° / 45°] severnej geografickej šírky a [45° / 25° / 30°] východnej geografickej dĺžky.
- Bod, cez ktorý prechádza **10. rovnobežka severnej** pologule a **nultý poludník**, sa nachádza [severozápadne / juhovýchodne / severovýchodne / severne] od bodu C.

11 b.

PRI RIEŠENÍ TEJTO ÚLOHY POUŽI ATLAS SVETA!

Grétka dostala tričko, na ktorom bol znázornený obrys jedného afrického štátu (na obrázku). Čo o tomto štáte zistila, keď si ho vyhľadala v atlase sveta?

- Štát leží na [južnej / severnej] pologuli.
- Pobrežie štátu obmývajú vody [Indického oceána / Atlantického oceána / Čadského jazera].
- V štáte sa nachádza [mesto / jazero / rieka / mys / vrch] MANAKARA, [rieka / mesto / jazero / mys / vrch] MANGOKY a [vrch / mesto / rieka / jazero / mys] MAROMOKOTRO.
- Hlavné mesto štátu má [väčší / menší / približne rovnaký] počet obyvateľov ako naše hlavné mesto.
- Územím štátu prechádza [obratník Kozorožca / rovník / obratník Raka].
- Väčšinu územia štátu pokrýva [les / púšť / step / savana].
- Rozloha štátu je [väčšia / menšia] ako rozloha Slovenska.
- Štát je známy pestovaním [vanilkový / datlí / kaučukovníka].
- V tomto štáte prší viac v jeho [východnej / západnej] časti.

Zdroje obrázkov a údajov:

- <https://en.wikipedia.org/wiki/Johannesburg> (upravené)
- <https://www.lesmedium.sk/aktualne/zmos-lesny-majetok-miest-a-obci-musi-byt-vyuzivany-co-najefektivneisie>
- <https://www.savannah-safaris.com/>
- <https://depositphotos.com/photos/savana.html?qview=20386383>
- <https://depositphotos.com/photos/savana.html?qview=87074528>
- <https://depositphotos.com/photos/savana.html?qview=18595581>
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Baobab>
- <https://www.travelbutlers.com/safari/wildlife-guide/spotted-hyena.asp>
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Marabu>
- https://sk.wikipedia.org/wiki/Ju%C5%BE%C3%A1_Amerika
- <https://sk.wikipedia.org/wiki/%C3%81zia>
- [https://sk.wikipedia.org/wiki/Austr%C3%A1lia_\(svetadiel\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Austr%C3%A1lia_(svetadiel))
- <https://sk.wikipedia.org/wiki/Madagaskar>

Autorka: Mgr. Gabriela Nováková, PhD.
Recenzentka: RNDr. Hilda Kramáreková, PhD.
Slovenská komisia Geografickej olympiády
Vydal: aSc Applied Software Consultants s.r.o. (EduPage), Bratislava 2025